

Hôtel-Brasserie “du Parc”: mijmeringen van een oudgediende (delen 1 en 2)

door Gerard DESSEYN

Ten geleide:

Wat dit relaas zo prettig en zo echt, zo levendig en zo sappig ‘appetijtig’ maakt, is het feit dat het een kennerskijk geeft op *het innerlijk functioneren* van een groot hotel-café, toevallig aan de kust, en, even belangrijk, hoe één van haar werknemers – als jongen, als volwassene, als senior – daarin mééleefde, in wat – het blijkt ten overvloede uit de tekst – een dierbaar stuk van zijn leven is en was, met liefde voor de ‘stiel’, *zijn* beroep: de **Horeca**. “Een oude voerman hoort af en toe nog gaarne het klappen van de zweep”, getuigt een bekend volks spreekwoord. En andersom, elke ‘oudstrijder’, in wat dan ook, filosofeert wel eens en/of spreekt nog graag en gul over wat hij of zij indertijd, veelal in samenwerking, gepresteerd heeft, wat hen doende hield.

Het “Hôtel du Parc”: jawel, een prestigieuze *naam*, luid galmend als een klok, dat haar eigenheid heeft weten te bewaren, met *faam* bij elke Oostendenaar en bij onze vele toeristen, al is het merendeel er nooit binnen geweest en kennen ze het meer van-horen-zeggen.

Jean-Marie Bekaert beschreef al eerder in ons eigen blad ‘De Plate’ van 1999 (p. 187-201), breedvoerig en verlucht met heel wat illustraties van de buitenkant, de verschillende fasen van de verbouwingen en de opeenvolgende eigenaars die dit hotel in de loop der tijden heeft gekend en meegemaakt. Een opgemerkte, bijlange niet gedateerde, integendeel puike bijdrage tot de geschiedenis van de eet- en drankcultuur in Oostende. Een meer journalistieke bijdrage maar niet te veronachtzamen is dan weer van de hand van Walter Corveleijn: *Het hotel du Parc van vroeger en nu*, in: Noordzee-magazine, II, oktober-november; 1984, 5, p. 6-8. Michel Capon wist Gerard Desseyn van allerlei aan disparate doch leutige herinneringen (chasseur, restaurant, café) uit diens geheugen te distilleren, zonder evenwel in indiscreties en kletsen te vervallen of mensen in verlegenheid, laat staan in ‘schande’ te brengen.

Op zeggen van Omer Vilain die een historiek over het Oostendse hotelwezen gepland had maar die onvoltooid bleef, had het artikel van Emile Smissaert (in samenwerking met Amand Decoster, medeëigenaar en –uitbater, intussen overleden, van dit etablissement), voor het eerst een beeld-van-binnenuit geschetst van een andere Oostendse burgerscafé, eertijds even vermaard en al even drukbeklant, zij dat het wel wat minder chique was: het “Grand Hôtel-Café, de “**Central**”, gelegen op het Wapenplein (zie het maandblad “De Plate”; oktober 2002, p. 184-195 : ill.).

Wat nu volgt, heeft zijn eigenheid en zijn waarde, is gevarieerd maar gemakkelijk om lezen, is puur aangename, luchtige berichtgeving over het elitair-serieuze “**Parc-hotel**”, de “**Parc**”, zoals men er gemeenzaam over spreekt en zoals het bij habitué(e)s bekend is en gefrequentieerd wordt.

Zet u nu wat gerieflijker in uw zetel, adem eens diep in en uit - goed zo - en ...geniet van G. Desseyns belevenissen en anekdoten allerhande!

Emile Smissaert.

* * *

Gerard Desseyne in de Kapellestraat. Het huis op de hoek van de Ooststraat en de Kapellestraat (nu is er daar een tearoom) was nog niet gebouwd.

DEEL 1: LOOPJONGEN

+++++

DE "CHASSEUR", EN HOE WORD JE HET?

In het jaar 1935 verscheen een boek van een zekere Fernand Denecker met als titel "*Piccolo*". Hij was bediende bij Houthandel C. Snauwaert. Het was het eerste werk over dit thema. Omdat ikzelf de eerste loopjongen werd van na de Tweede Wereldoorlog in een gerenommeerd hotel in volle centrum van de stad Oostende, vertel ik graag een en ander. Ditjes en datjes, zonder babbelsucht, gekruid met wat plezierige anekdoten. Dit alles berust op waarheid.

Hoe word je chasseur? Ik liep school bij de Broeders van Liefde in de Ieperstraat. Het gebouw staat er niet meer. Het was gelegen, daar waar nu de kantoren zijn gevestigd van de C.M. (Christelijke Mutualiteit) en paalde aan het café van de S.E.O. (de "*Coöperatieve*" Spaarzaamheid Economie Oostende). De volksmond had het over "de Café van de *Coo*", ook de "*Biercoo*" genoemd... Ik zie nog die grote draaideur langs de Alfons Pieterslaan. De dienststers droegen een lange, witte schortmodel met een borststuk waar twee brede linten over de schouders liepen tot om hun middel. Langs achter vormden die linten een mooie strik, juist aan het onderste van hun rug ... Onder die schort stak een zwart kleed. In de Ieperstraat, kort bij de schoolpoort, was er mogelijkheid om een drankje (een *Faro*) te bestellen voor hen die gehaast of niet zo deftig gekleed waren om het Café aan te doen. "*Koolmarchans*", visvrouwen, werkmannen en nog anderen maakten daar gaarne gebruik van. Let wel, langs daar kon je niet binnen geraken. Het was een soort portaal met een doorgeefluik.

Een paar weken vóór de Paasvakantie 1946 kwam een maître d'hôtel van een voorname zaak in de stad – *Hôtel du Parc*, Marie Joséplein 3 – op school navraag doen of er iemand was die graag wilde in dienst treden als loopjongen. Voorwaarden tot in diensttreden waren: een goed voorkomen hebben, wat taalvaardig zijn, van goed gedrag zijn, en zo meer ... Broeder Overste duidde twee leerlingen aan. Wij konden ons gaan aanbieden. Gezien de vrouw des huizes Franstalig was (zij was Française), schoof mijn maatje, Gilbert Indeganck, mij naar voor om het woord te voeren. Wij brachten het er goed vanaf en ik mocht de zondag vóór Pasen al beginnen. Thuis werd mij op het hart gedrukt om beleefd en eerlijk te zijn. Aan Gilbert werd gemeld, dat er met de Grote Vakantie op hem zou beroep gedaan worden.

Deed ik de mij opgelegde taken zo goed? Of vond men het niet nodig om een tweede loopjongen in dienst te nemen? Ik weet het niet. Na mijn eerste werkdag vroeg men mij. “wie is daar eigenlijk de baas?”. Ik kon niet antwoorden; zoveel heren en juffrouwen had ik leren kennen ... Mijnheer *Viktor Libert* (baas); Madame *Maria Lefebre* (zijn echtgenote die mij had aanvaard), Mademoiselle *Maria* (zus van de baas en kassierster van het café), Mijnheer *Henri Libert* (zoon van de baas), Mademoiselle *Fernande* (dochter van de baas) en Mijnheer *Lucien* ((mâitre d’hôtel) waren de voornaamsten. Geraak er maar eens wijs uit ... Ik bleef vier jaar de “chasse”, tot ik uit mijn kostuum was gegroeid.

KLEDIJ, EN WAT IK ALLEMAAL MOEST DOEN

Ik kreeg een donkergroen uniform aangepast. In de broekspijp liep een rode bies. De veston vond ik prachtig en ik was er, terecht, fier op. Blinkende, koperen sierknopen vormden de sluiting. De kleur van het kostuum was treffend gekozen. Ik werkte namelijk voor het Hotel, in de nabijheid van het park. Je ziet ze niet meer in het stadsbeeld, deze loopjongens of “chasseurs”. In die jaren hadden alle hotels een loopjongen of *piccolo*. Het uniform verschilde van kleur. Deze van het Kursaal vond ik het mooist. Prachtige lichtgrijze broek met rode streep. Zelfde model was de vest: zoals de mijne, maar in bloedrode kleur. Zij waren met meerderen. Ik denk, dat hun “brigade” vijf of zes man telde. Zij geleken net op het stripfiguurtje dat de tekenaar van “Robbedoes” uit zijn pen toverde ...

Mijn eerste werkdag, die vergeet ik nooit. Ik had geen foien ontvangen. Ietwat onwennig vroeg Madame Libert hoe ik het gesteld had. Ik vertelde mijn wedervaren en kreeg van haar als aanmoediging 50 bfr! Met Pasen was het volle bak in het etablissement. Ik moest dagbladen bezorgen, een broek naar de nieuwkuis dragen of afhalen. Tevens naar de schoenmaker gaan, sigaretten of sigaren halen op het pleintje, en zo meer. De apotheker was naast het hotel gehuisvest. Wat de dagbladen betreft, die kocht ik steeds in dezelfde winkel. De zaak was gelegen in de Kapellestraat en heette “*Boekhandel A.B.C.*”, naar de familienaam van de uitbaters **André Boussy Cattoire**; deze gekende, beklante krantenwinkel bestaat al vele jaren niet meer. Dit alles samen genomen, zette mij op weg naar het seizoen en naar ...

DE PAARDENKOERSEN

Er liep een “speciale” tram, met één of twee open rijtuigen, van het Spoorwegstation naar de Hippodroom, en omgekeerd. Passagiers uit Brussel stapten af aan de halte *Marie-Joséplein* om inderhaast een koffie of een “Stella” te drinken, of om op jacht te gaan naar een “goeie tip”. Ik bedoel: om een favoriet of winnaar te weten te komen, hetzij van een eigenaar, hetzij van een bookmaker. Er liepen ook mannen tussen die alles van de koers afwisten en achteraf keurig konden uitleggen hoe het kwam dat het paard verloren had: de grond was te droog, of te drassig, of de jockey te zwaar, etc. De koetsiers rond het pleintje wachtten nerveus op een klant om de haastige in volle draf en in open koets naar de “koers” te voeren. De koetsiers waren zelf gehaast want, als het meeviel, konden zij twee- of driemaal op en af rijden naar de “Wellington Hippodroom”. Wanneer de wedrennen ten einde liepen, haastte iedereen zich terug naar onze “Brasserie”. Er waren toen nog geen andere café’s in de omgeving van het gebeuren, en het tramstel stond te wachten! Vanaf dat de geleider in de bocht naar *Place Marie-José* vaart minderde, sprongen de eerste koersmannen er al af ten einde een vrije tafel te bemachtigen of een stoel waarop ze konden plaatsnemen. Ja, ik moest soms stoelen uit de salon naar het café brengen om de klanten ter wille te zijn! In de vooravond kwamen de krantenjongens af met de uitslagen van de dag én de vooruitzichten voor morgen. Ik hoor hen nog roepen: “Sport-Elevage”, Sportman pour demain sport” [of zoiets].....

BOTSING MET DE KLANT

Wie in een dienstverlenende sector werkt, komt vroeg of laat in aanvaring met de klant. Zo ervaarde ik dat ook al vroeg. Even na de middag kwam een heer met twee valiezen de hall binnen. Hij vroeg

een kamer voor twee personen. De portier zorgde voor het nodige, maar stelde de man in kennis, dat de lift voorlopig buiten dienst was. Dit zinde hem niet; zijn kamer lag immers op de derde verdieping. Dat het herstellen van de lift geen halve dag zou in beslag nemen, het kon hem niet tot bedaren brengen. Ik kreeg de opdracht om zijn beide valiezen naar de kamer te brengen. Morrend trok hij de trap op, met mij achter hem aan, sleurend met en aan zijn bagage. Pffpff. Was het klimmen voor hem te moeilijk? Bij het stijgen, steeg ook zijn woede ... “Dieven zijn het”, briepte hij tegen mij, “en gij ook, kleine snotaap! Allemaal de zelfden zijn het”. Op de tussenverdieping van het ‘tweede’ en het ‘derde’ zette ik zijn koffers, pardaf, neer en weigerde nog verdere dienst. “Meneer”, zei ik hem, “ik ben geen dief en uw valiezen draag ik niet verder”. Na dit tumult werd ik in het bureel van de baas geroepen. Ik kreeg een uitbrander. “Heb jij zulks gezegd?”, vroeg hij mij. Ik antwoordde hem naar waarheid. Nadien heeft mijn overste mij kalm en bemoedigend verklaard dat iets dergelijks niet mocht en niet paste tegenover de klant. Dit was de enige keer dat ik naar huis trok zonder tegen iemand “goeden avond” te zeggen... Wat dachten zij wel?

OOK AL EENS BOODSCHAPPEN VOOR HET HUIS

Op zekere dag, rond de noon, werd ik dringend bij de ‘chef’ in de keuken geroepen. Hij gaf me de opdracht met spoed ‘ciboulette’ te halen. “Ja, chef”. Ik begreep: “six (zes) boulettes” ... Op een drafje naar de beenhouwer. Die bekeek me met een zekere achterdocht en begreep niet dat de loopjongen van zo’n hotel als het onze, om zes “bouletten” kwam vragen ... Eens terug in de keuken, kreeg ik – niet begrijpend – de ‘duivel voor mijn Nieuwjaar’. In het Frans werd ik uitgemaakt voor *imbécile*, *con* en andere ‘schone’ Franse woorden waar ik niets van begreep. Wat ik wél geleerd heb, is dat “ciboulette” ... **bieslook** is!

LOPEND NAAR DE “OESTERPUT”

Op een keer, ik herinner me een warme zomerdag van augustus – lang geleden – diende ik vlugvlug naar de oesterput van Halewyck te lopen om er vier levende kreeften te gaan halen. Er was haast bij, de pot waarin de kreeften gekookt worden, stond reeds op het vuur en de klanten waren al aan tafel. “Rap rap, ventje”, aldus de maître d’hôtel. Ook de baas “kotterde” me op om er spoed achter te zetten.

“Neem een taxi”, riep hij me na. Maar ik dacht: een taxi... en wie zal dat betalen? Dààr had hij niets over gezegd! Ik, toen jong zijnde, kon lang en aan een goed tempo lopen. Op een drafje, roef, via de Madridstraat, naar en tot op het einde van de Langestraat alwaar, niet ver van de Engelse kerk, de oesterputten gelegen waren. De boodschap was al telefonisch doorgegeven, maar er was nog niets klaargemaakt. Wachten dus ... Dan op een drafje terug, de hele weg lopend. Ik zweer op mijn

kinderzieltje dat dit de waarheid is. Begin de Madridstraat, aan de kromming, minderde ik wat vaart om niet puffend en zwetend in het hotel toe te komen. Bij de ingang stond de baas mij op te wachten, trappelend van kwaadheid. Hij dacht dat ik de afstand, wandelend als een toerist, afgelegd had ... Ten onrechte! Zo kreeg ik een tweede 'sigaar'. Ik geloof niet, dat er ooit drie zijn geweest!

"STREKEN" VAN DE PORTIER

Hij was het die mij het meest aan het werk zette. Trouwens, ik was ook altijd in zijn nabijheid. Gewoonlijk zat ik op een kleine 'taboeret' in de hall, naast zijn toonbank als bureau. Ik neem aan, dat hij – links en rechts – wel een 'percentje' opraapte. Soms diende ik de klant te vergezellen naar de nabije, toen welbekende "Garage Peugeot" in de Van Iseghemlaan. Het kwam voor dat, wanneer ons hotel volzet was, ik de klant bracht naar de "Royal Astor" (Hertstraat) of het "Hôtel Beau Séjour" (hoek Van Iseghemlaan-L. Spilliaertstraat). Aldaar keek ik verwonderd naar die open lift welke ze daar hadden. De 'gebruikers' zag je zo uit de lucht komen ... Langs de zijkant zag je die tegengewichten op en neer klimmen!

Slimmeriken hadden de *truc* gevonden h^oe je deze ascenseur kon manipuleren. Je duwde de knop boven in en ook beneden. Zodra de lift boven kwam, ... zakte hij weer ... omlaag; daar aangekomen weer naar boven ... Het spelletje duurde zolang tot er alarm werd geslagen. De diensten van de belastingen hebben later aldaar hun intrek genomen. Nu staat er het "Hotel Lido 2000".

Over de middag en ook 's avonds verzorgde ik de 'vestiaire'. Dat was een winstgevende bezigheid. Zulks wist ook de portier. Ik verdenk hem er nog altijd van, dat hij mij durfde wegsturen – voor een domme prul – en dat hij zodoende *mijn* 'pourboire' in *zijn* zak stak ... Die linkerd!

ETEN EN DRINKEN

Dit gebeurde om 11u30'. Een kwestie van klaar te staan om de 'clientèle' ten dienste te zijn. De drukte begon meestal rond 12 uur. De 'eerste dagen' at ik (nog) aan de lange tafel in de keuken, bij het 'keukenpersoneel'. Meestal vrouwen en ook jonge meisjes van-de-buiten, die *van achter de staart van de koe* naar de 'stad' kwamen werken. Bij al dat "gekwebbel" voelde ik mij als een kat in een vreemd pakhuis. Dit duurde maar enkele dagen. Immers, de 'gouvernante' nam mij apart en vroeg wié mij naar de keuken had gezonden om dààr te eten. Zij keurde het niet goed; de onderwerpen van het gesprek en de ruwe taal vond zij niet passend voor mijn jonge oortjes. Na overleg met de maître d'hôtel kreeg ik voortaan een plaats in het restaurant aan zijn tafel, samen met de overige kelners en de 'commis'. Het was er gezelliger en netjes met een wit 'tafelkleed'. Zij noemden zulks een *nappe* en wij aten met zilveren bestek. Viktor Monstry, één van de garçons, kende mijn familie. Ook August Mylle, een andere kelner in het café, had nog bij mijn grootvader de 'stiel' aangeleerd van timmerman. Bref, ik werd door iedereen aanvaard. Met mijn blond, golvend haar werd ik de lieveling van zowel keuken- als kamermeiden.

Op een keer vroeg ik aan de maître d'hôtel: "wat eten wij deze middag?", met als antwoord: "*merlan*". Ik zweeg wijselijk, en dacht aan de les van de 'ciboulettes'. Ik had goed gedaan. Want, wat bleek? Het was *wijting*. Met mijn kennis van het Frans scheelde er toch wat, niet? ...

Ê "PIENTJE"?

Een andere keer, toevallig was het op een snikhete dag, stuurde de portier mij naar het café met als opdracht ginds een frisse pint bier van 't vat los te weken.. "Zeg ginds maar 'dat voe de portier is'", voegde hij eraan toe. Zo gezegd, zo gedaan. En ik bezorgde hem het gevraagde. Santé! Santé? Gelet op het feit dat het zó gemakkelijk ging om aan een "zwelgsje" bier te geraken, ja waarom niet voor mezelf een "pientje" los peuteren? Bovendien, in zo'n weer, bij zo'n hitte?

Demi tour naar ginder. De kassierster, Mademoiselle Maria, draaide zich om en vroeg: "voor wie is het?". Eerlijkheidshalve gaf ik ten antwoord: "voor mij, Juffrouw". Meteen wipte zij van haar hoge

stoel en trok me het 'office' (d.i. daar waar de glazen gewassen werden) in en wees er een grote kan koude melk aan. "Hiervan mag je zoveel drinken als je maar wilt". Adieu, schuimend pientje... Ik had liever bier genuttigd maar, heel wat jaren later, heb ik wél veel gerstennat gedronken. De wijze woorden van Mademoiselle Maria heb ik echter nooit vergeten.

HOE ZAT HET MET DE FOOIEN?

Ik had geleerd, dat door beleefd en vriendelijk op te treden, geld te verdienen viel. Het kostte me geen moeite om beide kwaliteiten te beoefenen. Ik deed, jong zijnde, heel wat mensenkennis op. *Horen, zien en zwijgen* deed er ook aan toe. Tevens leerde ik veel bij van Jozef Soyer, de portier.

Hij was een 'oude, slimme vos'.

Dagelijks heb ik mijn verdiende franken nauwkeurig in een klein boekje opgetekend, een 'calepinsje' dat door de jaren heen verloren is gegaan". Jaar en dag, ik kan ze niet meer oproepen, maar 'eens' kwam ik thuis en, fier als een Koning, kon ik 800 Fr (d.i. 20 euro's) afgeven. Toen was dit nog een mooi bedrag. En schrikken dat ze deden! "Vanwaar komt dat geld? Toch eerlijk verdiend, zeker?". Hoe het kwam, weet ik niet, - maar eerlijk was het wel. In dat jaar, op het einde van het seizoen, kochten wij een radio. Tante kon mijn bijdrage goed gebruiken. Want, gedurende de voorbije oorlog, waren wij genoopt geweest om grootvaders spaarcentjes op te eten. Ik was blij dat ik kon meehelpen. En vond dat die "Radio Bell" toch "zo sjhone speelde" ...

À propos, heb ik nog dat al verteld? Neen? Een koppel met hun zoontje, ongeveer mijn leeftijd, stond 'vertrekkens gereed' in de hall. Zij hadden drie weken lang verbleven in het hotel en, al die tijd, had ik zorg gedragen voor zijn mooie, lederen voetbal. Verlangend naar zo'n bal, had ik die meer dan eens gestreeld. Wat zouden de maatjes opkijken van zodra ik met zo'n mooi ding voor de dag kwam. En niemand van de vriendjes bezat er één ... De portier had bij het afscheid reeds zijn 'pourboire' ontvangen. Ikzelf stond naast hem. "O ja", zei Mevrouw, "wij mogen zeker onze kleine vriend niet vergeten". Ik werd voor de keuze gesteld: of de voetbal, of 100 Fr. (d.i. 2,50 euro). Ik dacht aan thuis en koos voor ... de centen.

LA COUR

Vier Paasvakanties en evenveel zomervakanties bracht ik al werkend door in het hotel. Terwijl leeftijdgenootjes op het strand konden ravotten en met de meisjes spelen, zat ik op mijn kleine taboeret, ten dienste van de 'cliëntèle'. Hier had ik toch een zekere achterstand opgelopen. Gelukkig was het seizoen bijna voorbij en ... mijn kostuum werd te klein. Volgend jaar mocht ik beginnen als *commis débarrasseur*.

Na mij kwam een andere *chasseur* in dienst. Hij nam plaats op hetzelfde, in de loop van mijn verhaal u welbekende 'stoeltje' in de hall. Aldaar was links een deur die toegang gaf tot het café, terwijl een tweede deur naar de toiletten beneden leidde. Ik herinner mij die kleine knaap, Lacour genoemd. En ja, op een keer en in de vooravond, kwam een dame gehaast de hall binnengelopen. Met aandrang vroeg zij: "la cour, s'il vous plaît". De kleine snaak wipte op van zijn zitje en zei beleefd en gediensstig: "c'est moi, Madame".

DEEL 2: HET RESTAURANT

+++++

IN DE LEER

Daar was niet zoveel afwisseling meer en evenmin nog direct contact met de klanten. Het was hard werken. Mijn kledij bestond uit een zwarte broek en schoenen alsook uit een witte vest met "epauletten". De maître d'hôtel had het daar voor het zeggen. Op een dag riep hij mij bij zich en ik diende mijn handen te tonen. Onder mijn vingernagels was er een streepje zwart te bespeuren. Hij

zond me naar de keuken.. “Er staat daar een emmer bruine zeep en vraag maar een ‘scheurborsteltje’. Wrijf maar eens flink en kom ze me dan tonen”, aldus zijn bevel. Op netheid en op ‘voorkomen’ was hij zeer gesteld.

Ik leerde hoe het moest om *volgens het boekje* een tafel te dekken, hoe wijnglazen te dragen, mosterdpotjes proper te houden en zonedig bij te vullen, het niveau van peper- en zoutvaatjes te controleren, en zo meer. Ook ‘boter maken’ was een kunde. Een hol, cilindervormig apparaatje waarin een stampertje zat. In de opening moest men dan, met behulp van een keukenmes, boter inbrengen, het hendeltje naar voren duwen en zo kreeg je een mooi gevormd, rond stukje boter. Zo’n drie à vijf kilo’s werden dagelijks verwerkt.

DE KEUKEN

Mijn voornaamste bezigheid bestond erin om de vuile borden en het bestek alsook de dienbladen waarop sauskommen en andere potjes van groenten hadden opgestaan en die terugkwamen van de tafels van de klanten, naar de keuken terug te brengen. Die keuken bevond zich in de kelder. En ja, ik heb iedere dag die houten trap - niet te tellen hoeveel maal!, beladen met borden, soepkommen, enz. – op en af gelopen. Ik overdrijf niet als ik zeg dat ik liters zweet heb gelaten ... Ook ieder gerecht bracht ik naar boven, met zonedig de warme borden.

Ik keek mijn ogen uit naar het werk in de keuken! Twee koks stonden achter die grote, hete keukenstoven, verwarmd met kolen. Twee keukenmeiden zorgden voor de bedeling van aardappelen of andere groenten, frieten, en zomeer. Waartussen Florke, de zus van mijn voorganger Willy David. Tijdens het hoogseizoen was er dubbel zoveel keukenpersoneel.

De Chef, Gaspard Thienpondt, hield alles in de hand. Er heerste een enorme drukte. Toch werd er stilletjes gebabbeld. Wanneer hij zijn stem verhef, verstomde het lawaai. Thienpondt was in de keuken een autoriteit. Hij had tevens een apparaat uitgevonden om aardappelkroketten te maken; daar had hij een brevet op genomen en gekregen. Dit toestel bestaat nu nog en noemt *Mille Croquettes*. Hij was gehuwd met een dochter Panesi; later trok hij weg, naar Antwerpen, waar hij de leiding had over een ‘Poulierszaak’.

MAKKERS

Vóór mijn tijd werkten er als commies, naast Willy David, ‘Roste Miel’. Beiden hebben het ver gebracht in de Horeca. Willy werd tweede maître d’hôtel in de befaamde en grote “La Réserve” in Knokke; dit gebouw is pas onlangs afgebroken . Hij eindigde zijn loopbaan als maître d’hôtel in de Speelzaal van het Kursaal in Oostende. “Roste Miel” (ik ken zijn ware naam niet), van zijn kant, ging naar de cruiseschepen. Hij bracht het tot hoofdaankoper van een Engelse maatschappij voor de bevoorrading van hun schepen op zee. Een ‘hoge piet’!

Daar was nog Redgy Brackx, na mij commies. Hij werkte bij de ‘Wagons-Lits’, begon er aan het buffet om later *slaapwagenbegeleider* te worden. Wat hield zijn taak in? Zorgen voor het ontbijt, bedden opmaken, enz. Mede zijn keurig gedrag zorgde ervoor, dat hij meerdere keren werd aangeduid om de Koningin van Denemarken Margaretha te bedienen wanneer zij naar Engeland spoorde. Ook van Koning Boudewijn I stond hij als ‘slaapwagenbegeleider’ ter beschikking en ten dienste.

MIJN VORDERINGEN

Zelf maakte ik vooruitgang. Bij de feestmaaltijd ter gelegenheid van de opening van de nieuwe Hotelschool aan het Spoorwegstation Oostende-Kaai , door Minister Adolf Van Glabbeke [sic] mocht ik mee de tafel bedienen. Naast de restaurants van kleppers als *La Renommée*, de *Wellington*, de *Britannia*, de *Impérial*, ja zelfs de *Osborne*, was het *restaurant van Hôtel du Parc* een *hoogvlieger*, gekend en gewaardeerd. In volle seizoen kregen wij op één dag driehonderd twintig (320!) *couverts te verwerken*. Om dit werk te kunnen dragen, werd *het bier* uitgevonden ... Om de

vijftig (50) couverts kregen wij één “Stella” (33 cl.). Denk nu niet dat heel de brigade ‘poepeloere ape-zat’ rondliep. Neen, wij zweetten de alcohol eruit. En zweten, dat hebben wij gedaan!

Mettertijd mocht ik aan tafel van de klant een *filet américain* klaarmaken. Dit betekende, schrik dat de mayonaise zou ‘karpelen’. En mocht ik ook al eens een tong ‘fileren’. Maar, wanneer ik in de keuken vroeg: “wat is dat? hoe bereid je zulks?”, dan zond de Chef mij telkens naar boven. “Waar werk je?”, vroeg hij. “In het restaurant, chef”. “Wel, dan moet je boven zijn”.

Keuken en zaal komen nergens goed overeen!

DE ZAAL

In het Restaurant hingen drie prachtige, grote kristallen lusters. Een delicaat werkje wanneer die, rond Pasen, voorzichtig werden afgewassen. De kleur in de zaal was rustgevend, zacht groen. Zowel de stoelzittingen als de zitbanken en de vloerbekleding. Er waren ongeveer vijftig (65) zitplaatsen. Vooral in het hoogseizoen werden vele tafels drie à vier keren bezet.

De vaste brigade werd gevormd door Lucien Fremaut, Viktor Monstry, Stouf Marcel [of Marcel Stouf?] en Albert Dervaux; alsook Redgy Van den abeele.

HET SALON OP DE TUSSENVERDIEPING

Een mooi intiem zaaltje. De vloerbekleding bestond uit kunstig gelegd parket. Veel spiegels (die liegen nooit). Stoelen met passend, iets bleek zacht groene stof overtrokken. Dit mooie kader vormde gedurende de oorlog 1940-1944 het verblijf van de ‘Kriegskommandant’. Hij was meester over het *Sperrgebiet*. Had je familie wonen buiten deze zone, dan moest je bij hem een *Schein* (soort Duitse pas) afhalen. Het volk noemde hem *Dikke Jef*. Gevreesd door hen die hij opjaagde: jongelingen en al wie weigerde om naar Duitsland te gaan werken. Opgeëisten dus. Ook de gruw van hen die opgepakt werden door de Gestapo of Feldwebels en die voorgeleid werden ter ondervraging ... Gehaat door de Oostendenaars. Hij schrok er niet voor terug om bij ondervraging zijn vuisten en *Stiefel* (de laarzen aan zijn voeten) te gebruiken. Bruut en gewelddadig trad hij op. Let wel: ik begon als loopjongen in 1946: het rijk van “Dikke Jef” was toen al voorbij. En het “Derde Rijk” (1933-1945) ook, gelukkig maar!

Er werd mij verteld dat hij eens, kort na de oorlog, incognito het hotel is binnengestapt, zich bekend maakte met de vraag aan Madame Libert ‘of hij dit salon nog eens mocht zien’. Terecht weigerde deze dame en verzocht beleefd dat zij liever had dat hij naar buiten ging ... Hadden vele Oostendenaars dat geweten, hij zou niet zonder kleerscheuren gegaan zijn! Nog dit: in de Kapellestraat, me dunkt ter hoogte van de Witte Nonnenstraat, hing gedurende de Bevrijdingsdagen (na 8 september 1944) aan een of ander gevel een strooien pop in Duits uniform, met rond zijn nek: *Dikke Jef*.

Na de Bevrijding nam de *Town Major* in voornoemd salon zijn intrek. Hij had, denk ik, andere manieren. In de Brasserie was de *officierenclub* gevestigd. De zaak draaide en men zong er o.m. *It's a long way to Tipperary*.

HET VADERLAND ROEPT ...

... en het heeft me nodig. Ik diende me aan te Brussel in het *Klein Kasteeltje*; daar oordeelde men dat ik geschikt voor militaire dienst was. Ik werd ingedeeld bij de Zeemacht en ik was fier dat uniform te mogen dragen. Het was meteen mijn afscheid van de Horeca (al wist ik toen nog niet dat zulks voorlopig was).

Na omzwervingen als verkoper bij de gekende Oostendse grote firma Valcke en Con(s)tructa [sic] kreeg ik genoeg van de ‘verkoop’ En keerde terug naar mijn eerste liefde: **de Horeca**.

(wordt vervolgd)